

a földet: a Föld fordul meg az ő pontja körül, mint valami örökké mozgó és mégis állandó, végtelen kaleidoszkop. Miltoni vaksga színgazdag világokat, kozmikus távlatokat látat vele.

Juhász Gyulának van *egyéni hangja* a magyar költők szimfóniájában: az elégia hangja. Ennek az ovidiusi műfajnak új tartalmat és formát szerzett. Az élet száműzöttje, aki nemes és tiszta hangokon panaszkodik. „A nagy keleti pusztaságnak melázó lelke lelkemben ég“. Ez a melázó busongás, lázongó szomorúság és megbékélés: az ő igazi hangja, amit maga is juhászskolompnak nevez. A „búsuló juhász“ — Izsó Miklós szobra — rokon a *búsuló Juhász* lelki portréjával. Búsuló és a magyar pusztá sarjadéka mindkettő.

Véletlen, hogy Juhász Gyulának a keresztnéve pogány szimbólum: gyula, varázsló, táltos, pap, költő. De nem véletlen, hogy Juhász Gyula szegedi születésű és Szegeden maradt végérvényesen. A Tisza és Maros szöge az ő igazi hazája: a hunok síksága, a pogány magyarok tanyája. Írók földrajzi lokalizálásával kísérletezik újabban az irodalomtudomány: Juhász Gyula tájkép-hátttere nem a mindig nyugati és modern Dunántúl, nem a lázadó-romantikus, történelmi Erdély, hanem az örökös egyformaság, a síkság, amely olyan, mint egy nagy temető, ahol emlékekbe sem kapaszkodhatik a képzelet. A múlt itt maga a *föld*, amelybe egymásután temetkeznek a századok, a hún lovas és Ajtony óta, ahol romok helyett a befogadó föld rejti az ősi kincseket és lent a folyó mélyében vannak a láthatatlan királysírok. Az ősi rög itt igazán rög, itt nem kövek között élnek emberek: ennek a vidéknek tetszhalotti csöndjét, ködös tájait festi Juhász Gyula, erről az álmódó síkságról vágyakozik az *Életbe*, amit költői motívumnak nem ismer, itt ő „a magányos puszták fiának“ stilizálhatja magát.

Beöthy Zsoltnak szabad volt a magyar irodalomtörténet elejére odarajzolni a szemlélődő volgamenti lovasnak képét, akiben ő a magyar faj első szimbólumát látta. Riedl Frigyes a magyar költészet kezdeteire a Gellért-legenda paraszt szolgáját állítja, akinek munkadala az első magyar népdal. A költészet tetőpontján — ismét Riedl képét idézve — ott áll egy parasztfiú: Petőfi Sándor. Ezek az alakok szimbólikus jelentőségű megtestesítői volnának a magyarságnak. Talán odatehetjük melléjük, mint a mai napok és a szűkebb magyarság kifejezőjét: a „búsuló“ Juhász Gyula alakját.

(Szeged)

Zotnai Béla.

EGYETEMKÖZI ÖSSZEJÖVETEL.

A magyar egyetemek és főiskolák tanárai máj. 25—28. napjain baráti összejövetelt tartottak Szegeden. Az együttlét alkalmával több tudományos előadás is elhangzott. Magyar Zoltán *Tudományos életünk virágzásának feltételeiről* adott elő, Dékány István *A kapitalizmus „csödjé“*-ről értekezett, Huszti József pedig az *Olasz-magyar kulturkapcsolatok és az olasz egyetemi reform* problémáit fejtette.

*

A kongresszus megnyitó összejövetelén Tóth Károly, a szegedi egyetem Rektora, a következő beszédet mondotta:

Az egyetemek mindenkor és mindenütt a nemzeti génusz legfőbb letéteményesei. Ezért az egyetemek együttműködése mindig fontos volt egy nem-

zet életében, de különösen fontos *most* nekiünk, amikor a nemzet létét megmen-
teni, a magyar jövőt biztosítani csak úgy lehetséges, ha minden meglevő erő
összefog és egybeforr a végső nagy cél megvalósítása érdekében, ha az *in in-
tegrum restitutio* gondolatában egyesülnek mindazok, akik a mai helyzetben meg-
nyugodni nem tudnak. Ezt az egybeforrást, minden erőnek és értéknek a nagy
cél szolgálatába állítását, csak a magas kultúra ellenállhatatlan hatalmával lehet
biztosítani. Csak ha kialakul egy kollektív egyetemi lélek, ez tudja azt a lökést
megadni, azt az erőt kifejtteni, amely szükséges ahhoz, hogy a háború és forrad-
almak által szétválasztott lelkek ismét egyé váljanak.

De nem kisebb jelentőséggel bír az a körülmény, hogy éppen *itt*, Szegeden,
a Magyar-Alföld metropolisában sikerült a magyarországi egyetemek tanárainak
ezt az összejövetelét biztosítani, olyan helyen, amely a *magyar földművelő nép-
nek*, a lakosság számát tekintve is, a legnagyobb otthona, annak a földművelő
népnek, amely a magyar társadalomnak egyik legértékesebb eleme és amely —
merem állítani — minden más társadalom földműves népénél nagyobb értékeket
rejteget lelkében: az okos, a haladó konzervatizmus érzetét, a munka szeretetét,
a munka bírását, más társadalmi osztályokkal szemben a megbecsülés és türelem
érezetét, okos és tiszta logikát, az erős vallásos hitet, a tisztességtudást. A nemzet
föltámadásának és fennmaradásának másik előfeltétele ugyanis az, amire Tisza
István, az újabb idők legnagyobb magyar államférfia, annyiszor rámutatott: hogy
a magyar földművelő nép lelkében, bensejében meglevő nagy értékek fokozott mér-
tékben fölszínre hozassanak, a kultúra erejével fölvértézve fokozottan a közélet
szolgálatába állíttassanak, amit ugyancsak a magas kultúra ereje által lehet el-
érni és megvalósítani. Csak így lehet biztosítani azt, hogy a régi magyar közép-
osztály, amely sajnos, az idők folyamán nemcsak számban, de ellenálló erőben is
megfogyatkozott, új és méltó elemekkel frissíttessék föl.

Ha a meglevő társadalmi erők egy nagy egységben egybeforrnak és ha
ez a megteremtett egység a magyar földműves nép köréből kiemelkedő, a magas
kultúra erejével kiemelt új értékekkel megnesemesítve lesz, csak akkor fog be-
következni az, hogy a nagy cél szolgálatában egy nagy egybeforrott, speciálisan
magyar nemzeti sajátosságokkal átítatott, az erkölcs és vallás erejével alátámaszt-
ott, kulturált olyan erőösszeség áll a nemzet rendelkezésére, amely minden aka-
dályt letipró hatalmával a végső célt nézve, biztosan halad előre a gondolat meg-
valósítására, amely mindannyiunk lelkét betölti.

ALFÖLDKUTATÁS.

Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara.

A Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara, amely az Alföld 7 és egy-
negyed millió holdjából 3 millió holdat ölel fel, adottságából kifolyólag érzi azt
a kötelességét, amely e téren reá várakozik.

Az Alföldnek — mint önálló gazdasági egységnek — problémája azóta
szerepel a közvéleményben, mióta azt a Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Ka-
mara felvetette. A Kamara addig, amíg nem volt Mezőgazdasági Talajtani Inté-